מורשת חיל הקשר והתקשוב

עלון מורשת חיל הקשר והתקשוב • פברואר 2012

אתרי מורשת חיוניים

דבר קשר"ר

חיילים ומפקדים יקרים,
מצאנו לנכון לסקור בפניכם את אתרי המורשת המרכזיים של החיל-
העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב אשר משקיעה ומשפיעה רבות על עיצובו של החיל גם כיום וביתן חי"ק במוזיאון בתי האוסף אותו חנכנו לאחרונה.
מפקדים,
אני מצפה כי תסיירו עם יחידותיכם באתרים ותעסקו בסיפורי המורשת המופלאים של החיל שלנו.

בברכה,

איל זלינגר, תא"ל
קצין קשר ותקשוב ראשי

מוזיאון בתי האוסף לתולדות צה"ל

מוזיאון בתי האוסף עוסק בהיסטוריה הצבאית של מדינת ישראל, וכולל תצוגות של אמצעי לחימה שונים ששימשו את המחתרות בתקופת המנדט הבריטי ובהמשך את צה"ל לאורך השנים.
המוזיאון שוכן מול הטיילת בתל אביב, ברחוב יחזקאל קויפמן פינת רחוב המרד, ומנוהל על ידי יחידת המוזיאונים של משרד הביטחון.

היסטוריה

היסודות להקמת המוזיאון הונחו בשנת 1959, אז הורה דוד בן גוריון להקים מוזיאון לתולדות צה"ל. כלי נשק ואמצעי לחימה שונים נאספו ונאגרו במחסנים.
לקראת חגיגות ה-40 למדינת ישראל בשנת 1988 הוחלט להציג לציבור את הפריטים שנאספו בתערוכה זמנית. עקב הצלחתה ושגשוגה של התצוגה, הפכה לתערוכת קבע, המקום הוכשר למבקרים, ובשנת 1991, שלוש שנים לאחר מכן, נחנך המוזיאון.

תצוגה

במוזיאון מוצגים כלי נשק שונים ששימשו את צה"ל לאורך השנים. מאקדחים ורובים כגון עוזי ותבור, ועד תותחים וטנקים. מה"סליקים" ועד אמצעי הלחימה המתקדמים של צה"ל. התצוגה כוללת אמצעי לחימה שנלקחו שלל במלחמות ישראל כגון משגרי רקטות וטילי סאגר, פריטים צבאיים היסטוריים מלפני קום המדינה, ביניהם תותח נפולאונצ'יק, וכן כלי נשק ניסיוניים שפותחו בידי התעשיות הביטחוניות.

מורשת חיל הקשר והתקשוב

עלון מורשת חיל הקשר והתקשוב • פברואר 2012

ביתן חיל הקשר והתקשוב

חיל הקשר והתקשוב והעמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב עשו יד אחת עם מוזיאון בתי האוסף להקמת תצוגה ייחודית וחדישה בביתן החיל שבמוזיאון. ביתן חיל הקשר והתקשוב מציג את התפתחות הקשר בארץ מטרום הקמת המדינה ועד ימינו אנו.

מורשת החיל מוצגת בביתן באמצעות הציוד הטכנולוגי לדורותיו- המורס, פנסי ודגלי האיתות, היונים ההליוגרף, מכשירי הקשר על כל משפחותיהם, תקשורת לווינים ואפילו המחשב הראשון בצה"ל. ברחבה לצד הביתן מוצגים רכבי פיקוד, תק"שים ואנטנות למיניהן.

התצוגה בביתן חופפת את תולדות חי"ק באופן כרונולוגי תוך חלוקה לחמש תקופות:

א. משירות הקשר ב"הגנה" עד חיל הקשר בצה"ל (1937-1947).

ב. הקמת החיל ומיסוד השליטה (1948-1956).

ג. ההתפתחות הטכנולוגית וצמיחת החיל (1957-1973).

ד. תקופת ההתעצמות והקשר לשלום (1974-1994).

ה. מהפכת המידע והמעבר לעידן המחשוב (1995-2003).

ו. עידן התקשוב (2003 ואילך).

*הביתן עבר שיפוץ מקיף לאחרונה וכיום הינו ביתן אטרקטיבי ומזמין.

אתר ההנצחה ביהוד

העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב

ביולי 1982 מתארגנות מספר משפחות שכולות שבניהן שירתו בחיל הקשר, ויחד עם קצינים בכירים בחיל מקימים את העמותה להנצחת חללי החיל.

מטרת העמותה הייתה ליצור קשר בין העבר, על תהילתו מחד ועל כאביו מאידך, הישגי ההווה ואתגרי העתיד, ולשמר את הקשר בין החיל למשפחות השכולות. זאת על ידי הקמת אתר הנצחה חי ופעיל במשך כל ימות השנה, שישמש כמרכז להתייחדות עם הנופלים, לחינוך טכנולוגי לנוער ולמבוגרים, לאירועים חייליים ולפעילויות מורשת.

העמותה מקיימת קשר הדוק עם מפקדי חיל הקשר והתקשוב ומהווה עבורם את "זרוע המפקד" לשימור מורשת החיל, תיעוד ההיסטוריה, תיעוד מקימי החיל והותיקים ומתן אכסניה מכובדת לקורסים וכנסים מקצועיים.

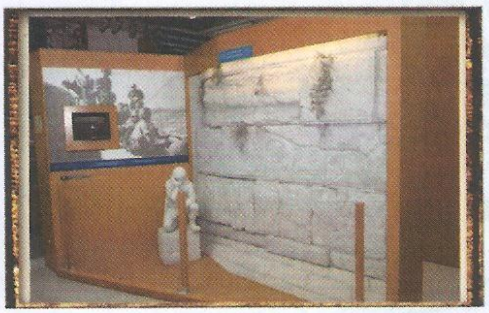

מורשת חיל הקשר
והתקשוב

עלון מורשת חיל הקשר והתקשוב • פברואר 2012

אתר ההנצחה

ביום ב' באלול תשמ"ט, ה-25 בספטמבר 1989, נחנך אתר ההנצחה לחללי חיל הקשר, האלקטרוניקה והמחשבים. קדמה לטקס זה, בשנת 1983, החלטת המועצה המקומית יהוד-המאמצת את חיל הקשר, להקצות שטח ציבורי במרכז היישוב להקמת אתר ההנצחה.
האתר נבנה ומופעל על ידי העמותה באמצעות הכנסות מהאגף הטכנולוגי ותרומות של מוסדות ויחידים.

האתר כולל אגף הנצחה ומורשת, מרכז טכנולוגי, אנדרטה ורחבת טקסים וגן הנצחה.
האתר מחולק לשלושה אגפים:

- האנדרטה ורחבת הטקסים- זוהי רחבת הכניסה לאתר. ברחבה מתקיימים טקסי הזיכרון לחללים המונצחים באתר וכן טקסי סיום של קורסים שונים.
האנדרטה, גובהה 30 מטר. היא בנויה משני עמודים שמסמלים גזע עץ. עמוד אחד צומח באלכסון ונראה נדוע, והעמוד השני צומח מתוכו ועולה לגובה. זה מסמל את ההמשכיות והתקווה שצומחים מתוך החיים שננדעו.
- אגף ההנצחה- כולל את אולם הגבורה והתהילה ואולם השמות.
אולם הגבורה והתהילה: בו נמצאים הסמלים והדגלים של כל יחידות חי"ק, וכן קורותיה של כל יחידה מראשית הקמתה. באולם זה נמצאים שמותיהם, תמונותיהם וסיפוריהם של מקבלי אותות העוז והמופת וצל"ש הרמטכ"ל ושל חתני פרס ביטחון ישראל
אולם הזיכרון: באולם מותקנים לוחות מעוצבים בצורה פיסולית. על הלוחות מקובעים שמות הנופלים עפ"י תקופת נפילתם. אין שום אזכור מעמדי: לא דרגות, לא אופי הנפילה- בין אם נפלו בתאונת דרכים, תאונת אימונים או בקרב, הם אוזכרו כאן רק עפ"י הסדר בו נפלו.

באולם זה ארונות מיוחדים בהם מוצבים אוגדנים אישיים המכילים את קורות חייו, זמן נפילתו וחומר מעזבונו של כל חלל, כגון תמונות, מכתבים תעודות ופריטים שונים שניתנו לאתר על ידי המשפחות השכולות. האוגדנים מסודרים עפ"י סדר א"ב.

- האגף להעשרה טכנולוגית ע"ש סעדיה חתוכה- ייחודו של אתר ההנצחה הוא בקיום הנצחה חיה ומתמשכת. באתר פועל מרכז להעשרה טכנולוגית המכשיר אוכלוסיות שונות בתחומי התקשורת, האלקטרוניקה והמחשבים, מקצועות בהם עסקו הנופלים בחייהם.
באגף זה עוברים כל שנה אלפי אנשים השתלמויות וקורסים, בכיתות לימוד מצויידות בעזרי הדרכה משוכללים, כיתות מחשבים, מעבדת אלקטרוניקה רב-תכליתית, ספריה טכנית ואפילו תחנת חובבי רדיו.

מרמ"ק (מרכז מורשת קשר)

מרכז המורשת נועד להוות מרכז ידע לתולדות הקשר והתקשוב מאז טרום המדינה ומאז הקמת החיל בצה"ל.
במרמ"ק - ספריות של מסמכים, ספרים, תמונות, סרטים וכל ערכות המורשת שהופקו עד היום.
במרמ"ק נאספים ונשמרים חומרים רלוונטים ומקוטלגים בהתאם.
כמו כן המרמ"ק מרכז מגוון פרוייקטים ושותף בהם, פרויקטים כגון: כתיבת ספרים ופרסומם, מוזיאון החיל בתל אביב - יפו, תיעוד ותיקי החיל ועוד.